

Cătălin Ceaușoglu

**Șapte povești
care nu se
termină bine
pentru toată
lumea**

NEMIRA

Coperta: Adnan VASILE
Prepress copertă: Alexandru CSUKOR
Redactor: Eli BĂDICĂ
Tehnoredactor: Magda BITAY
Lector: Andreea IANCU

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

CEAUȘOGLU, CĂTĂLIN

Șapte povești care nu se termină bine pentru toată lumea / Cătălin Ceașoglu. - București :

Nemira Publishing House, 2022

ISBN 978-606-43-1330-0

ISBN 978-606-43-1330-0

821.135.1

Cătălin Ceașoglu

ȘAPTE POVEȘTI CARE NU SE TERMINĂ BINE PENTRU TOATĂ LUMEA

© Nemira, 2022

Tiparul executat de tipografia PAPER PRINT BRĂILA

Orice reproducere, totală sau parțială,
a acestei lucrări, închirierea acestei cărți
fără acordul scris al editorului sunt strict interzise
și se pedepsesc conform Legii dreptului de autor.

ISBN 978-606-43-1330-0

Șaizeci și patru la sută

(cea care nu se termină așa de rău, și totuși...)

Unde-am cunoscut-o pe Inés? La Madrid, pe o străduță îngustă, în fața unei ceasornicării. Cum? Păi, să vă povestesc.

Venisem la Madrid să mor din dragoste, dar, cum trei luni mai târziu trăiam bine mersi și eram sănătos tun, am hotărât că, probabil, în cazul meu, inferiorul corp refuza cu încăpățănare să urmeze superioara suferință a sufletului, așa că nu-mi rămânea decât să iau lucrurile în propriile mâini, ca un bărbat adevărat. Cu alte cuvinte, aveam să mă sinucid.

Pentru că nu-mi place treaba de mântuială, iar sinuciderea, veți fi de acord cu mine, e un eveniment al naibii de important

În viața unui om, petreceam mult timp în cămăruța mea, planificând și documentându-mă. Eliberasem un raft al bibliotecii ca să-l umplu cu tot felul de cărți relevante și tăieturi din ziarele vremii care relatau, unele cu lux de amănunte (probabil că publicul lor aprecia detaliile morbide), modul în care oamenii își puneau capăt vieții. O parte era rezervată secțiunii „Așa nul!": acolo depozitam materiale despre tentative ratate sau proceduri exotice, care stârneau mai degrabă râsul decât compasiunea cititorilor. Un periodic galician publicase chiar o serie de statistici potrivit cărora cei care aleg să se arunce de la etaj sunt cu precădere bărbați (într-o proporție de 78%), iar femeile înclină către pastile și trenuri. Un clasament pe profesii îi credita pe scriitori cu de două ori mai multe șanse să se sinucidă decât cei ce urmează alte cariere. Autorul calculase de asemenea că, sărind de la etajul al patrulea, șansele de reușită erau de doar 36%, în timp ce, un etaj mai sus, creșteau considerabil, până la 85%.

Când ieșeam din casă, locul meu preferat era un mic bar de pe Calle de Barcelona. Nu știam nici atunci cum se cheamă, cum nu-mi amintesc nici azi, căci nu pentru nume îl alesesem, ci pentru așezarea lui, într-un colț întunecos pe care trecătorii îl ocoleau, și mai ales pentru oglinda cea mare de pe peretele din spate, în fața căreia mă așezam, întotdeauna singur. În local rar intra cineva, situație care ne mulțumea pe noi, clienții obișnuiți, ba, deși vi se va părea ciudat, chiar și pe patron, don Gonzalo Mena, un argentinian posac din Țara de Foc, ale cărui unice momente de fericire păreau să se producă atunci când anunța pe un ton triumfător că s-au terminat *sobrasada* sau *tempranillo*-ul casei. Totuși, din când în când,

ușa de lemn fără geamuri a barului se deschidea cu un scârțâit sonor, lăsând să intre, odată cu lumina zilei, câte un nefericit, care rămânea locului pentru câteva clipe, până ce ochii i se obișnuiau cu semiîntunericul din interior. După o scurtă evaluare a situației, cei mai mulți făceau cale îndoarsă, dar mai erau și unii care, pesemne mai rușinoși, alegeau să se așeze la una dintre mese, iar atunci don Gonzalo pufnea chinuit, a lehamite. Dacă oaspetele mai și arăta a turist, pufnitul era urmat negreșit de fix trei țâțâituri din vârful limbii și un oftat adânc. Ca să prevină astfel de nenorociri, la un moment dat, pe ușă și-a făcut apariția o foaie de hârtie pe care scria apăsător, cu majuscule: „*NO TURISTAS POR FAVOR!*” Afișul a fost dat jos doar după amenințări repetate cu o amendă serioasă din partea poliției, dar don Gonzalo a venit rapid cu o altă inovație, mai puțin vizibilă din exterior: umfla bine de tot prețurile oricui purta rucsac, aparat de fotografiat sau nu vorbea castiliană cu accentul prețios și sâșăit al localnicilor. Era un personaj pitoresc, dar nu singurul: pe vremea aceea, greu întâlneai vreun cârciumar din Barrio de las Letras care să nu fie puțin sărit. Autoritățile găseau că asta face parte din farmecul locului (și, ca să fim dreپți, chiar așa era) și au dat o lege care proteja adunătura asta pestriță de mărirea chirii. Dacă nu mă-nșel, legea asta funcționează și-n ziua de azi, doar că lucrurile n-au mers deloc conform planului, ba dimpotrivă, iar acum, după aproape treizeci de ani, poți număra pe degetele unei singure mâini barurile din cartier care au rezistat.

Eu, cu toate că stăteam cu spatele la ușă și mă prefăceam mereu absorbit de paginile unei cărți (nelipsită de pe măsua), urmăream în oglinda la fel de afumată și murdară ca pereții, cândva albaștrui,

tot ce se petrecea în salonul prăfuit. O foloseam, fără să-mi dau seama, ca pe o cortină, din spatele căreia puteam să trag cu ochiul, neobservat – deși, pe atunci, socoteam că lumea de dincolo de ea e moartă pentru mine și nimic din ce-i aparține nu mă mai interesează. Îi găsisem și un alt sens, tot metaforic: mă ajuta să-mi păzesc spatele în care, nu demult, cineva înfipsese adânc un cuțit bine ascuțit. Nu că vreunui dintre mușteriii lui don Gonzalo i-ar fi păsat de mine cât negru sub unghie, doar că mă îndopam cu atâtea romane romantice, încât priveam orice fleac ca pe o chestiune de viață și de moarte.

Câteodată, nici măcar eu nu aveam chef să mă înfund în cârciuma întunecoasă din Calle de Barcelona și să-mi privesc mutra lungă în oglinda la care țineam atât de tare. Atunci îmi luam cartea (întotdeauna *Suferințele tânărului Werther* sau ceva asemănător) și pierdeam ore întregi afară, pe una dintre băncile de piatră din Plaza Murillo, în fața Jardín Botánico. Socoteam că probabilitatea de a fi lăsat în pace era mai mare acolo, în spațiul de la intrare, și, cum mă pricepeam deja la a ocoli compania oamenilor, chiar aveam dreptate. Era felul meu de a mă însingura în mijlocul unui oraș aglomerat. De ce făceam asta? Nu-i așa greu de ghicit.

Sunt mezinul unei familii pe cât se poate de normale din Alzira, un orașel anonim din provincia Valencia. În copilăria mea, cele mai importante evenimente din viața așezării, de la întemeierea ei de mauri, erau inundațiile provocate o dată la câțiva ani de râul Jucar, care rămâneau subiectul preferat de

conversație mult timp după retragerea apelor. Ca în orice comunitate spaniolă care se respectă, mai existau și sărbătorile religioase, doar că la noi celebrările acestora erau mai discrete decât la vecinii andaluzi. Asta nu însemna că locuitorii Alzirei nu erau catolici de nădejde, care mergeau des la biserică și vegheau la păstrarea moralei publice. În anii '60-'70, restul Europei experimenta liberalizarea în toate domeniile, pe când noi, în Spania, trăiam încă, în izolare, ultima perioadă a regimului Franco.

Părinții mei nu făceau notă discordantă în comunitate: contribuiau la viitorul măreț al națiunii oferindu-le copiilor (adică nouă) o educație strictă, tradițională, bazată pe supunere fără crâcnire și corecții fizice (ce-i drept, mai mult simbolice). Cu frații mei mai mari, Manuel și Francisco, chiar le-a ieșit. Amândoi au rămas în oraș și au început să lucreze la afacerea tatălui meu încă dinainte de terminarea liceului. S-au căsătorit la douăzeci de ani, cu fete din cartier, iar după câte un an au venit primii nepoți. Un nepot și o nepoată, ca să fiu mai exact: prima a apărut Ana, fiica lui Manuel, apoi Antonio, fiul lui Francisco. Manuel e mai mare decât mine cu cincisprezece ani, iar Francisco, cu paisprezece, ceea ce mă face pe mine cu șase ani mai mare ca Ana și cu șapte ca Antonio. După aceea au apărut și alții, dar de Ana și de Antonio am rămas întotdeauna foarte apropiat pentru că în copilărie ei mi-au fost adevărații frați.

Cu mine a fost altă poveste. Mi-au plăcut de mic cărțile, citeam cu nesaț, dar numai ce voiam eu, iar preferințele mele se intersectau rar cu programa școlară a vremii. Adăugați la asta lipsa oricărei aplecări către științele exacte sau activitățile fizice și dezinteresul pentru cele sfinte (cum altfel aș fi ajuns mai târziu

să-mi planific sinuciderea?) și vă puteți face o idee despre dispararea bieților mei părinți. Aveam și o parte bună, însă: eram cumințe ca o fată mare, ceea ce mă ajuta să scap nepedepsit aproape întotdeauna după câte o serie de note proaste. Voiam doar să fiu lăsat în pace, să fac ce vreau, iar asta însemna în general să stau în vârful patului citind o carte sau ascultând la radio muzică rock. Iar spațiul acesta învățasem să-l obțin fără să mă pun de-a curmezișul: îmi făceam partea mea de treburi în casă, păstram lucrurile în ordine, mă achitam de obligațiile sociale (chiar și de mersul la biserică) și toată lumea era mulțumită – cel puțin până apărea în peisaj carnetul de note.

Lucrurile au curs așa până spre sfârșitul anului al doilea de liceu când, într-o seară, mi-am surprins părinții într-o conversație în care se întrebau ce va face Alejandro (adică eu) după ce termină școala. Variantele nu erau multe: mama mă vedea în domeniul ospitalității, fie bucătar, fie recepționar la hotelul unchiului Fernando (fratele ei), iar tata, funcționar la primărie, cel mai probabil la Departamentul de Ape, unde avea el ceva relații. Ideea unui post de bibliotecar le venise amândurora, doar că nu erau foarte siguri dacă în oraș chiar există o bibliotecă și, dacă da, ce studii îți trebuiau ca să lucrezi acolo. Cum nimic nu mă îngrozea mai tare decât perspectiva de a-mi petrece restul vieții în Alzira, toată vara aceea n-am făcut altceva decât să-mi planuiesc evadarea. La începutul noului an, le-am comunicat alor mei, pe un ton cât se poate de grav, că voi urma cursurile Facultății de Litere a Universității din Valencia, iar în următorii ani voi munci pe brânci pentru a atinge acest scop. Declarația mea a fost primită cu o firească neîncredere, dar am obținut promisiunea

sprijinului lor, cu condiția să-mi îmbunătățesc notele și, desigur, să trec examenul de admitere.

Doi ani mai târziu, eram proaspăt student la Litere și, deși la doar o oră distanță de orașul în care mă născusem, proaspăt cetățean al unei lumi noi, în care îmi crescuseră aripi și nimic nu era inaccesibil.

Era 1981, Franco murise de șase ani, iar în marile orașe și, mai ales, în rândul studenților domnea o efervescență molipsitoare. Universitatea socotea că e mai înțelept să lase toată această energie să se manifeste (și să se consume, sperau ei) decât să-i pună vreo stavilă; plus că oricine ar fi încercat și-ar fi atras fără întârziere eticheta de „franchist“. Era de-a dreptul comic să vezi grupurile de studenți conduse de câte un profesor transpirat bătând culoarele în căutarea unei săli care să nu fie ocupată de o întrunire politică. Toți voiau să se implice, să facă parte dintr-un grup și, tineri fiind, erau plini de certitudini și credeau că dețin soluții magice (e atât de evident, oare cum de nu s-au gândit la asta?) la absolut orice problemă.

Eu, care abia picasem în oraș și habar n-aveam de politică, aveam să fiu atras într-un astfel de grup de o fată, cum altfel? Când am văzut-o prima oară, lipea pe pereții exteriori ai universității afișe care-i invitau pe cei interesați la o întrunire a simpatizanților PSOE. Ploua, apa îi șiroia din părul lung și roșu pe cămașa înflorată, care i se lipise de sâni, avea ochi albaștri și pistruși și m-am trezit că mă holbam ca prostul. M-a întrebat imediat dacă nu voiam s-o ajut cu restul afișelor, că tot nu părea că am altceva mai bun de făcut. O chema Maria Elena, era cu doi ani mai mare și nu mai știu ce i-am răspuns atunci, dar

mi-amintesc că am luat în brațe teancul gros de copii la xerox și am urmat-o, iar în următoarele optsprezece luni aveam să o însoțesc peste tot, ca un cățel fericit.

Habar n-aveam ce era PSOE, însă abia așteptam întrunirea de după-amiază. Când am ajuns, Maria Elena era deja acolo, pe podium, printre organizatori, și mi-a fost rușine să merg s-o salut. Am stat cuminte pe un scaun aproape două ore, urmărind fete și băieți care, plini de entuziasm și importanță, vociferau, gesticulau frenetic, țineau discursuri, se bucurau și aplaudau sau, dimpotrivă, huiduiau când nu erau de acord cu vorbitorii. Nu pricepeam mare lucru dar, după toți anii de mers la biserică, știam cum să par prezent într-un loc în timp ce mintea îmi era în cu totul altul. Am devenit brusc atent doar când a luat cuvântul ea. Printre alte chestiuni administrative, ne-a anunțat că formularele de adeziune se găsesc la intrare și i-a îndemnat pe cei interesați să i le predea completate ei la sfârșit. Asta era ocazia mea și am profitat imediat. Când i-am dat foaia mi-a spus (confidențial, zâmbind, dar autoritar) că ne vedem peste o oră la barul La Salita. De bucurie, nici n-am realizat că tocmai mă alăturasem Partidului Socialist Muncitoresc Spaniol, care avea să ajungă la putere în '82 și să rămână acolo pentru 11 ani (evident, fără nicio contribuție din partea mea). Bine că tata nu mi-a aflat niciodată afiliația politică.

În La Salita am intrat cu un buchet de flori, convins că aveam să fim doar noi doi. Din fericire, deși barul era plin, am localizat-o repede pe Maria Elena (era și greu să nu), la o masă mai în spate, unde stătea cu câțiva colegi de-ai ei de an, toți băieți. Am reușit să abandonez discret florile pe un scaun de la singura

masă liberă din local și să mă îndrept spre grupul lor demn, cu mâinile în buzunare și dezvăgirea bine ascunsă. Mai târziu, aveam să aflu părerea deloc măgulitoare a Mariei Elena despre cei care dăruiau flori femeilor – burghezi, ignoranți, lipsiți de respect față de natura noastră, a tuturor – și să mă felicit pentru inspirație. Când m-a văzut, s-a ridicat în picioare și a strigat către ceilalți: „El e Alejandro, se pricepe de minune la lipit afișe!” și mi-a făcut loc lângă ea. Am salutat la rândul meu și m-am așezat, sperând ca discuția să se reia cât mai repede și să-mi acopere stânjeneala. Când tonul vocilor s-a ridicat din nou, Maria Elena m-a tras către ea și mi-a șoptit la ureche: „Așa-i că în seara asta o să mă săruți?”

Am devenit iubiți – sau poate ar trebui să spun că eu am devenit iubitul ei, pentru că așa mergeau lucrurile cu Maria Elena, era ca o furtună care își urma drumul purtând în siaj tot ce nu era bine fixat și lăsând în urmă restul. Era imposibil s-o oprești sau să-i schimbi direcția, iar în primele luni ale relației noastre, când încă nu acceptasem asta, mă zbăteam ca peștele pe uscat, încercând în zadar să-mi aduc contribuția la viața în doi. Subiectele mele de conversație rămâneau nediscutate, cărțile, necitite, locurile preferate, nevizitate, muzica, neascultată, părerile, neluate în seamă, sensibilitățile, ignorate. Era înconjurată tot timpul de băieți. O vreme, m-am lăsat stăpânit de nesiguranță, pe care ea a expediat-o repede, în felul ei direct: „Cât suntem împreună, suntem împreună și gata!” mi-a spus, iar atunci am realizat că așa și era, Maria Elena mă alesese pe mine pentru că mă voia pe mine și nu pe altul, altfel nimeni și nimic n-ar fi oprit-o.

De atunci, m-am lăsat în voia ei. Prietenii ei au devenit prietenii mei, veneam atunci când mă chema, ajutam când avea nevoie de ajutor, îi trăiam viața și-mi plăcea s-o fac. Cum Maria Elena se plictisea repede de orice cauză, o dată la 3-4 luni aveam parte de câte un alt început, care aducea cu el adrenalină, idei proaspete, multă treabă și, mai ales, oameni noi și interesanți, pe care, credeam eu, nu i-aș fi cunoscut niciodată de unul singur, fiind un băiat timid, lipsit de încredere și de aptitudini sociale. Firește că toți dispăreau din peisaj imediat ce „noi“ ne mutam atenția spre alt proiect, în care eu nu primeam niciodată vreun rol de luat în seamă (în afară de cel al iubitului Mariei Elena), dar eram fericit chiar și așa.

Mulți ar spune că am greșit abandonându-mă complet, dar ei nu au cunoscut-o pe Maria Elena. Avea o energie pe care, odată ce-o simțai, ți-o doreai mereu, ca un drog care te ridica la înălțime și te ținea acolo sus, de unde totul se vedea mai frumos și de unde n-ai fi coborât niciodată de bunăvoie. Și, dintre toți cei pe care i-ar fi putut avea, mă alesese pe mine, Alejandro Suárez din Alzira. N-am regretat niciodată perioada petrecută lângă ea.

Eram împreună de un an și jumătate când Maria Elena a terminat facultatea. Într-o seară, mi-a dat vestea – s-a întâmplat tot în La Salita, unde ieșisem cu un grup numeros. M-a luat deoparte și mi-a spus fără menajamente că a primit o bursă și își va continua studiile la Buenos Aires, unde își dorea să ajungă de când era mică. Urma să plece peste trei zile. Când, într-un târziu, am deschis gura să spun ceva (oare ce aș fi spus?), m-a oprit punându-mi degetul arătător pe buze:

„Nu fi prostuț, a fost frumos ce-am avut noi doi, te iubesc, dar drumurile noastre se despart aici“.

A plecat, într-adevăr, peste cele trei zile, iar eu am rămas în urmă precum una dintre acele localități litorale pustiite de o furtună cu nume de femeie. În prima săptămână n-am reușit să ies din casă, iar când am făcut-o am știut imediat că nu mai pot rămâne în Valencia. Unul dintre asistenții de la facultate de care eram apropiat mi-a oferit cheia apartamentului din Madrid al unui prieten plecat din țară pentru un an. Mi-am făcut bagajele, am luat primul tren și așa am ajuns în capitală, convins că nu mai am pentru ce trăi și așteptând ca totul să se termine de la sine.

Apartamentul era, de fapt, o cameră cu baie la mansarda unei clădiri de cinci etaje de pe Calle del Amparo, o străduță anonimă, incoloră și inodoră, îngustă ca un canion urban. Mansarda fusese probabil ridicată ulterior de un proprietar cu relații la primărie, ca un moț deasupra restului construcției. Partea bună era că, spre deosebire de nivelele inferioare, aici aveai parte de lumină naturală, iar balconul minuscul, în care abia aveam loc să mă așez, se înălța puțin peste blocurile din jur, oferind astfel privitorului o perspectivă pe care un optimist incurabil ar fi putut-o numi romantică. Eu eram pe atunci oricum numai optimist nu (găseam Madridul rece, frust, un oraș mai degrabă administrativ, potrivit funcționarilor), dar apreciam balconul ăsta dintr-un cu totul alt motiv: din el aveam să mă arunc, cu 85% șanse de a termina o viață în care nu mai găseam nici sens, nici bucurie.

Mai trebuia doar să-mi scriu scrisoarea de adio. Mi se părea foarte important să las o scrisoare, altfel, cum nu mă

destăinuisem nimănui, se putea ca moartea mea să pară o enigmă, suspectă, numai bună pentru o anchetă a poliției. Respingeam motivația strigătului disperat al celui care nu mai are alt mijloc de a se face observat – la nivel rațional, cel puțin, căci undeva, în adâncime, exista în mine teama că ar putea fi reală. În orice caz, și dacă ar fi fost așa, voiam ca scrisoarea să ascundă asta. Și să n-o pomenească în vreun fel pe Maria Elena – sau măcar s-o facă în așa fel încât să nu arunce asupra ei nicio umbră de vină. Sigur că nici nu era vina ei, așa cum nu era vina nimănui, dar, când cineva moare, chiar și din cauze naturale, cei care rămân simt întotdeauna nevoia să găsească vinovați. Dar oare o astfel de scrisoare nu ar fi trebuit să fie un ultim moment de deplină sinceritate? Aș fi putut pleca lăsând în urmă minciuni sau o versiune mai confortabilă a adevărului? Dacă aș fi încercat totuși s-o fac, ar fi fost cuvintele mele suficient de convingătoare sau măcar credibile? Ar fi trebuit să las câte o scrisoare fiecărei persoane importante din viața mea? Care erau persoanele importante, cărora să mă adresez? Ce le-aș fi putut scrie, de exemplu, Anei și lui Antonio? Ce-ar fi fost dacă aș fi scris mai mult decât o scrisoare, ceva de dimensiunea unei nuvele sau a unui roman scurt? Ar fi fost mai mult spațiu pentru explicații. Nu aș fi avut nevoie pentru asta de talent și experiență, în lipsa cărora rezultatul ar ajunge direct în secțiunea „Așa nu!“ a raftului din bibliotecă?

Am pus întrebările astea (și multe altele) pe hârtie, le-am privit și, dintr-odată, mi s-a dezvăluit cu claritate drumul de urmat: puteam privi scrisoarea de adio ca pe un gen literar; atunci, n-aveam decât să fac singurul lucru la care mă pricepeam